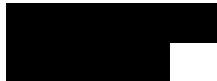

I/S Råby Vandværk

E-mail:

Randers Kommune
Miljø Natur og Landbrug
Odinsgade 7
8900 Randers C

Telefon +45 8915 1515
Direkte 1644

Jan.Holger.Hansen@randers.dk
www.randers.dk

Dato: 03-04-2023 /Journalnummer: 13.02.03-K08-112-22

Teknisk tilsyn på Råby Vandværk 2022

Randers Kommune har den 28. september 2022 gennemført tilsyn på Råby Vandværk. Tilsynet blev udført som et ordinært tilsyn.

Fra vandværket deltog den tilsynsførende, Birger Jørgensen, som viste rundt, fortalte om vandværkets drift og besvarede spørgsmål.

Det kan på baggrund af tilsynet konstateres, at vandværket generelt fremstår i en meget uacceptabel og nedslidt tilstand. Tilsynet gav anledning til nedenstående bemærkninger og anbefalinger.

Gennemgået

- Vandværksbygningen, herunder ind- og udvendig vedligeholdelse og renhold samt adgangsforhold.
- Indvindingsboring, herunder adgangsforhold, vedligehold, skiltning og beskyttelseszoner.
- Derudover har vi drøftet forhold vedrørende kvalitetssikring og energiforbrug i en bæredygtig vandforsyning.

Bemærkninger

Vandværket:

- Bygningen trænger generelt til en større renovering, dette gælder både udvendig og indvendig. Flere steder rundt langs soklen er der hulle i og ind under soklen. Indvendig er der ligeledes flere revner og afskalninger.
- Omkring afgang vandværk, hvor rørene er ført gennem gulvet, er der en del fugt i gulvet.
- Der er flere revner og afskalninger i murværket.
- Flere vinduer er revnet.
- Døren til vandværksbygningen er stærkt angrebet af råd.
- Vand fra nedløbsrør løber direkte ud på jorden og ind under vandværksbygningen.
- Der er enkelte ubenyttede rør fra en tidligere trykmembran beholder.

Boringen:

- Boringen er placeret i en tidligere drikkevandsbrønd. Brønden ser generelt ikke særlig hygiejnisk ud. Brøndvæggen er meget porøs, der er flere afskalninger og huller.
- Der er ikke tæt bund i brønden, og der ligger en del afskallede mursten.
- På flere af de vandrette rør der en del snavs og mudder.
- I boringen er der monteret en afværgepumpe. På afgangsledningen er der monteret en prøvehane. En prøvehane der ikke bør anvendes til kontrol af drikkevandskvalitet, da den ikke viser den reelle drikkevandskvalitet.
- Inden for 10 zonen (fredningsbæltet) til boringen, på nabogrunden øst for vandværket, er der placeret to nødstrømsgeneratorer, en skrotbil og en brændekløver med en hydrauliktank.

Randers Kommune henstiller til, at vandværksbygningen og tørbrønden omkring boringen renoveres samt at vandværket sikrer, at der ikke er risiko for forurening i 10 m zonen (fredningsbæltet) jf. indvindingstilladelsen.

Desuden henstiller kommunen til at prøvehanen til afværgepumpen markeres tydeligt, således det sikres, at der ikke tages boringskontrol af vand fra afværgepumpen.

Randers Kommune vil følge op på vandværkets arbejde med vandværksbygning og tørbrønd telefonisk og i forbindelse med kommende tekniske tilsyn.

Kvalitetssikring

Hygiejne- og driftskursus

I 2013 blev der indført regler om kvalitetssikring på almene vandværker (bekendtgørelse vedlagt). Reglerne omfatter blandt andet, at den driftsansvarlige for en almen vandforsyning skal gennemføre et kursus om almindelig vandforsyningsdrift og elementær vandværkshygiejne. Dette gælder uanset, hvor stort vandværket er.

Råby Vandværk fortalte, at den driftsansvarlige for vandforsyningen har gennemført kursus om almindelig vandforsyningsdrift og elementær vandværkshygiejne. Dokumentation for gennemførelse af kursus blev ikke fremvist ved tilsynet.

Dokumentation for gennemført kursus bedes fremsendt til kommunen på drikkevand@randers.dk

Hvis I har spørgsmål til reglerne for kursus om almindelig vandforsyningsdrift og elementær vandværkshygiejne, er I meget velkommen til at kontakte Team Drikkevand.

Kvalitetssikring

Desuden er et alment vandværk, der leverer mere end 17.000 m³ vand om året, også forpligtet til at indføre kvalitetssikring for hele vandforsyningen. Det betyder, at vandværket skal arbejde systematisk med at sikre og forbedre kvaliteten i vandværkets drift. Vandværket skal blandt andet kortlægge vandværkets anlæg, arbejdsgange og risiko for forurening, samt udarbejde en handleplan, der beskriver hvordan forsyningen vil håndtere uventede situationer (se også punktet Beredskabsplan nedenfor). Kvalitetssikring er et meget anvendeligt redskab for vandforsyningen.

Randers Kommune henstiller til, at Råby Vandværk arbejder videre med at indføre kvalitetssikring. Randers Kommune anbefaler i første omgang, at Råby Vandværk arbejder videre med, at få overblik over ledningsnets placering, alder og materiale. Dette kan være brugbar og nødvendig viden i forbindelse med ledningsbrud, vejarbejde eller samarbejde/sammenlægning med et nabovandværk.

Desuden henstiller Randers Kommune til, at vandværket arbejder på at sikre styringen af afværgepumpen, således denne ikke kan slukkes ved en fejl.

Randers Kommune vil følge op på vandværkets arbejde med indførelse af kvalitetssikring i forbindelse med kommende tekniske tilsyn.

Hvis I har spørgsmål til reglerne for kvalitetssikring på almene vandforsyningsanlæg, er I meget velkommen til at kontakte Team Drikkevand.

Forsyningsikkerhed

Nødforsyning

Råby Vandværk har ikke en nødforsyningsledning til et andet vandværk. Vandværket bør derfor påbegynde overvejelser og undersøge mulighederne for nødforsyning til andre vandværker eller på anden vis have en plan for øget forsyningsikkerhed.

Beredskabsplan

Vandværket bør snarest muligt udarbejde en beredskabsplan, der skal være tilgængelig i vandværksbygningen. En beredskabsplan beskriver, hvordan vandforsyningen skal gribe tingene an i en krisesituation. Det kan eksempelvis være ved langvarigt strømsvigt, stort ledningsbrud eller hvis vandet er forurenet. En beredskabsplan skal opdateres løbende ved ændring i kontaktoplysninger og andre vigtige forhold. Hvis Råby Vandværk har en hjemmeside, vil det også være en god ide at gøre beredskabsplanen tilgængelig her. Randers Kommune vil gerne have fremsendt en kopi af vandværkets beredskabsplan. Beredskabsplanen skal udarbejdes **senest 1. september 2023**.

Bæredygtig vandforsyning

I Randers Kommune har vi et stort fokus på bæredygtighed og reduktion af vores klimabelastning. Og den aktuelle energikrise understreger behovet for at nedbringe energiforbruget. Vandforsyningsbranchen er storforbruger af energi samt ressourcer i form af grundvand. Derfor vil vi gerne opfordre alle kommunens vandværker til at arbejde for at gøre vandforsyningen mere bæredygtig; først og fremmest når der i forvejen skal laves nye investeringer, men ikke mindst overveje udskiftning af ældre komponenter eller omlægge driften. Bæredygtighed og grøn omstilling relateret til vandværker er beskrevet i de pjecer fra Danske Vandværker, som også indeholder en række konkrete eksempler fra andre vandværker. Links til pjecer: [Grøn omstilling](#) og [Det bæredygtige vandværk](#). For Råby Vandværk vil Randers Kommune anbefale, at fokusere på nedenstående:

- Energoptimering; kan nedbringe elforbruget og forbedre vandværkets økonomi.
- Indretning af drift ift. prisen på el.
- Reduceret vandspild; kan nedbringe ressourceforbruget af grundvand og spare på oppumpning og vandbehandling.
- Reduceret drift og vedligehold af udenomsarealer; kan give flere levesteder for insekter i højt græs og vildtvoksende planter samt besparelser på udgiftskontoen. Udenomsarealer med blomstereng, højt græs og vilde planter og et måske mere "rodet" udtryk, vil samtidig understøtte nye initiativer som vilde haver o.l. som alternativ til den sirligt vedligeholdte have med brug af sprøjtemidler.

Andre forhold

Takstblad

Da der ikke foreligger et godkendt takstblad for 2023, skal Randers Kommune gøre opmærksom på, at takstbladet en gang årligt skal godkendes af kommunalbestyrelsen, jf. vandforsyningslovens § 53.

Som udgangspunkt, må der kun opkræves for takster, som kommunalbestyrelsen har godkendt. Det vil sige, at hvis taksterne ikke er godkendt af kommunalbestyrelsen, så kan der ikke lovligt opkræves betaling ved forbrugeren. Senest godkendte takstblad er fra 2019.

På baggrund af ovenstående skal Randers Kommune derfor henstille til, at der snarest mulig og **senest den 1. maj 2023** fremsendes anmodning om godkendelse af takster (anlægs- og driftsbidrag) for 2023.

Til brug for godkendelsen skal der fremsendes takstblad for takståret, senest afsluttede årsregnskab, budget for takståret, samt en investeringsoversigt.

Indvindingstilladelse

Der er ansøgt om nedsættelse af indvindingstilladelsen den 10. august 2022. Behandling af ansøgningen afventer yderligere informationer fra vandværket jf. mail d. 8/9 2022 og en nærmere afklaring af forholdene omkring afværgepumpning.

Med venlig hilsen

Jan Holger Hansen